

Zarządzenie nr 17/10/2024
Rektora Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” w Warszawie
z dnia 24 października 2024 r.

w sprawie zasad dyplomowania w Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia”

§ 1.

Na podstawie art. 76 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 742 ze zm.) oraz § 17 ust. 1 Statutu Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” z siedzibą w Warszawie.

§ 2.

Wprowadza się do stosowania Zasady dyplomowania na Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” z siedzibą w Warszawie stanowiące załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 3.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

REKTOR
REKTOR

adw. Magdalena Stryja

UCZELNIA BIZNESU I NAUK STOSOWANYCH **VARSOVIA**

ZASADY DYPLOMOWANIA W UCZELNI BIZNESU I NAUK STOSOWANYCH „VARSOVIA”

§ 1.

Postanowienia ogólne

1. Ilekroć w niniejszym Regulaminie jest mowa o:
 - 1) UBiNS, Uczelnia - należy przez to rozumieć Uczelnia Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia”;
 - 2) pracy - należy przez to rozumieć pisemną pracę dyplomową;
 - 3) Autorze pracy - należy przez to rozumieć autora pisemnej pracy dyplomowej;
 - 4) Promotorze - należy przez to rozumieć promotora pracy dyplomowej.
2. Zasady dyplomowania odnoszą się do wszystkich poziomów i form studiów na wszystkich kierunkach prowadzonych w Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia”.
3. Ilekroć mowa jest o egzaminie dyplomowym oznacza to, że zasady dotyczą egzaminu dyplomowego na zakończenie studiów I i II stopnia.
4. Podstawę organizacji dyplomowania i przeprowadzania egzaminu dyplomowego na studiach I i II stopnia stanowią przepisy Regulaminu Studiów w Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia”.
5. Proces dyplomowania, weryfikuje końcowe efekty uczenia się i obejmuje:
 - na studiach II stopnia – realizację seminarium, przygotowanie i ocenę pracy magisterskiej oraz egzamin dyplomowy - magisterski
 - na studiach I stopnia egzamin dyplomowy - licencjacki.
6. Proces dyplomowania ocenia zarówno wiedzę nabytą przez studenta, jak i jego umiejętności w zakresie integrowania tej wiedzy z wymaganiami specyficznymi dla środowiska zawodowego, które są kluczowe dla kompetencji absolwenta danego kierunku studiów.
7. Zasady organizacji procesu dyplomowania określają:

- na studiach II stopnia - dokonywanie wyboru seminarium magisterskiego, wyznaczenie i wybór promotora pracy magisterskiej, zatwierdzanie tematu pracy magisterskiej, realizację i złożenie pracy, wyznaczenie recenzenta pracy magisterskiej, ocena pracy magisterskiej oraz przeprowadzenie egzaminu magisterskiego;

- na studiach I stopnia – wyznaczenie przewodniczącego komisji egzaminacyjnej oraz dwóch nauczycieli akademickich jako członków komisji oraz przeprowadzenie egzaminu licencjackiego.

8. Za zapewnienie właściwej jakości procesu dyplomowania odpowiada Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia.
9. Praca magisterska stanowi kluczowe osiągnięcie studenta, kończące etap edukacji na studiach drugiego stopnia. Jest to niezależne studium wybranego problemu naukowego lub aplikacyjnego, które demonstruje ogólną erudycję i umiejętności nabyte przez studenta w trakcie kształcenia w danej dyscyplinie, na określonym poziomie i profilu. Praca umożliwi pokazanie zdolności do samodzielnej analizy i formułowania wniosków. W czasie wykonywania pracy student może uczestniczyć w procesie badawczym danego Wydziału, prowadząc pod kierunkiem opiekuna/promotora prace związane z tematyką pracy dyplomowej, jak też pozyskiwać informacje niezbędne do realizacji pracy dyplomowej - magisterskiej podczas odbywania praktyki zawodowej.
10. Praca magisterska weryfikuje stopień, w jakim student opanował i jest w stanie zastosować wiedzę oraz umiejętności zdobyte podczas studiów. Jest to ocena umiejętności studenta do: rozwiązywania specyficznych problemów badawczych o praktycznym znaczeniu, samodzielnego poszukiwania źródeł, analizowania określonego problemu badawczego, a także do syntezy wyników, które prowadzą do formułowania wniosków i praktycznych rozwiązań z wykorzystaniem odpowiednich metod badawczych, adekwatnych do poziomu kształcenia.
11. Koncepcja pracy magisterskiej powinna być zgodna z główną dyscypliną naukową, do której przypisany jest dany kierunek studiów, oraz odpowiadać poziomowi i profilowi praktycznemu tego kształcenia. Praca magisterska wymaga od studenta samodzielnej pracy badawczej nad wybranym zagadnieniem, które powinno obejmować dokładną analizę, ocenę i opracowanie rozwiązań dla konkretnego problemu badawczego/ praktycznego.
12. Warunkiem ukończenia studiów i uzyskania dyplomu ukończenia studiów pierwszego stopnia jest: osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się określonych w programie studiów, którym przypisano nie mniej niż określona w art. 76.ust.1.punkt 1 a) Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce liczba 180 punktów ECTS, zdanie wszystkich egzaminów ujętych w programie studiów, zaliczenie praktyki zawodowej w obowiązującym wymiarze oraz złożenie końcowego egzaminu dyplomowego – licencjackiego.
13. Warunkiem ukończenia studiów i uzyskania dyplomu ukończenia studiów drugiego stopnia jest: osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się określonych w programie studiów, którym przypisano zgodnie z art. 76.ust.1.punkt 1 b) Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce liczbę 90 punktów ECTS, zdanie wszystkich egzaminów ujętych w programie studiów, zaliczenie praktyki zawodowej w obowiązującym wymiarze, pozytywnie oceniona przez promotora i recenzenta praca magisterska oraz złożenie egzaminu magisterskiego.

14. Absolwent Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia” otrzymuje dyplom ukończenia studiów na określonym kierunku i profilu praktycznym, potwierdzający wykształcenie wyższe oraz tytuł zawodowy wraz z suplementem do dyplomu sporządzonym w języku polskim i angielskim:

- Licencjata - na studiach I stopnia, Magistra -na studiach II stopnia.

§ 2.

Wybór seminarium i wyznaczenie promotora pracy magisterskiej

1. Propozycje seminariów magisterskich są przedstawiane studentom i dostępne w BOS-ie lub podczas zebrania informacyjnego, w terminie określonym przez właściwy kierunkowy zespół ds. jakości kształcenia, nie później niż na miesiąc przed zakończeniem zajęć dydaktycznych w semestrze poprzedzającym semestr, w którym rozpoczyna się seminarium.
2. Student zapisuje się na wybrane seminarium. Studenci są informowani o wynikach zapisów w ciągu tygodnia od daty dokonania wyboru.
3. Jeżeli student w wyznaczonym terminie nie zapisze się na żadne seminarium, zostaje wpisany administracyjnie przez Dyrektora Instytutu na listę, na której są wolne miejsca.
4. Pracę magisterską na danym kierunku studiów student wykonuje pod opieką nauczyciela akademickiego, zwanego dalej promotorem. Wykształcenie i dorobek naukowy promotora powinien być zgodny z dyscypliną wiodącą, do której przyporządkowany został dany kierunek studiów oraz zakresem tematycznym pracy magisterskiej której jest promotorem.
5. Promotorem może być nauczyciel akademicki posiadający tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego lub stopień naukowy doktora.
6. Zmiana promotora może nastąpić na wniosek studenta, po uzyskaniu akceptacji dotychczasowego promotora i proponowanego promotora. Zgodę na dokonanie zmiany wyraża Rektor lub Przewodniczący Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Zmiana może nastąpić wyłącznie w ciągu pierwszego semestru trwania seminarium.

§ 3.

Seminarium magisterskie i licencjackie

1. Seminarium magisterskie jest istotnym składnikiem programu studiów, które wspiera proces tworzenia pracy dyplomowej. Czas trwania oraz cykliczność zajęć seminarium są ustalone w harmonogramie studiów i dostosowane do semestralnych wymagań.
2. Ze względu na fakt, że studia I stopnia kończą się egzaminem, seminarium licencjackie polega na konsultacjach dotyczących omawiania zagadnień kierunkowych i specjalnościowych do egzaminu licencjackiego.
3. Liczebność grupy seminaryjnej nie powinna przekraczać 30 studentów. W szczególnych przypadkach Rektor lub Przewodniczący Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia może wyrazić zgodę na większą liczbę uczestników seminarium.
4. Celem seminarium magisterskiego jest kompleksowe przygotowanie studenta do samodzielnego opracowania pracy magisterskiej. Zajęcia pomagają w wyborze odpowiedniej literatury, formułowaniu problemu badawczego, budowaniu koncepcji badawczej, a także w selekcji metod i narzędzi badawczych. Seminarium wspiera również

w przeprowadzeniu analizy ilościowej i jakościowej wyników, oraz w syntezie tych danych do formułowania spójnych wniosków badawczych.

5. Zadaniem promotora jest wsparcie studenta w kluczowych etapach tworzenia pracy magisterskiej oraz zapewnienie jej merytorycznej poprawności. W trakcie seminarium magisterskiego promotor wraz ze studentem indywidualnie ustalają przedmiot, zakres pracy i jej cele, a także metody ich realizacji. Promotor jest również zobowiązany do prowadzenia z studentami konsultacji metodologicznych, mających na celu właściwe przygotowanie do pisania pracy. W ciągu 30 dni od rozpoczęcia seminarium, promotorzy są zobowiązani przekazać Rektorowi informacje o prowadzonych przez nich seminariach, w tym wykaz studentów biorących w nich udział. Po wybraniu tematów prac magisterskich przez studentów danej grupy seminaryjnej, promotor składa Dyrektorowi właściwego Instytutu wykaz tych tematów do zatwierdzenia. Tematy prac dyplomowych podlegają analizie i ocenie kierunkowego zespołu ds. jakości kształcenia.
6. Seminarium w każdym semestrze kończy się zaliczeniem na ocenę dokonywanym przez promotora na podstawie indywidualnej oceny postępów w przygotowaniu pracy przez dyplomanta, uwzględniającej stan zaawansowania i poziom merytoryczny pracy. Przy zaliczeniu seminarium stosuje się skalę ocen zgodnie z Regulaminem studiów obowiązującym w Uczelni.
7. Przyjęcie pracy magisterskiej, potwierdzone przez promotora pracy odpowiednią notatką, jest równoznaczne z zaliczeniem seminarium.

§ 4.

Praca magisterska

1. Praca magisterska przygotowywana jest wyłącznie indywidualnie.
2. Praca magisterska opracowana jest w języku, w którym realizowane są studia. Przewodniczący Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia za zgodą promotora wyrażoną na wniosek studenta, może zezwolić na napisanie pracy magisterskiej w języku innym niż ten, w którym są realizowane studia.
3. Praca magisterska jest oceniana przez promotora oraz recenzenta, którzy muszą posiadać co najmniej stopień naukowy doktora oraz dorobek naukowy w dyscyplinie naukowej, która odpowiada kierunkowi studiów, na którym realizowana jest praca, adekwatny do tematu pracy. Temat pracy powinien precyzyjnie definiować problem badawczy i być ściśle powiązany z konkretnym zakresem, który odpowiada treściom pracy.
4. Wybór tematu pracy magisterskiej dokonywany jest wspólnie przez promotora i studenta, biorąc pod uwagę praktyczny profil kierunku, poziom i zakładane efekty kształcenia, jak również zainteresowania studenta oraz naukowe i zawodowe zainteresowania promotora. Możliwości studenta w zakresie realizacji tematu również są kluczowe.
5. Tytuł pracy może być doprecyzowany w ostatecznej wersji dokumentu, pod warunkiem uzyskania zgody promotora. Zmiana tematu pracy magisterskiej wymaga także zgody promotora. Wszystkie te działania mają na celu zapewnienie, że praca magisterska będzie spełniała zarówno kryteria akademickie, jak i zainteresowania i możliwości studenta.

§ 5.

Wymogi ogólne i merytoryczne stawiane pracy magisterskiej

1. Tematyka pracy magisterskiej powinna być ściśle powiązana z główną dyscypliną naukową, która odpowiada danemu kierunkowi studiów. Problem badawczy, który student podejmuje, musi bezpośrednio korespondować z zakresem programowym kierunku studiów, a także może być związany ze specjalnością wybraną przez studenta. Taki dobór tematu pozwala na głębokie zgłębienie wybranego zagadnienia, które jest zarówno istotne w kontekście akademickim, jak i przydatne w przyszłej karierze zawodowej studenta.
2. Tytuł pracy magisterskiej oraz tytuły rozdziałów i podrozdziałów muszą bezpośrednio odzwierciedlać zawartość i główne argumenty pracy, umożliwiając dogłębne analizowanie i rozwijanie poruszanych problemów. W strukturze pracy każdy rozdział powinien logicznie prowadzić do kolejnych części, stopniowo budując argumentację i rozszerzając dyskusję, co w efekcie końcowym powinno doprowadzić do syntetycznych uogólnień i wniosków wynikających z przeprowadzonych badań i analiz.
3. Praca magisterska na poziomie studiów drugiego stopnia powinna przedstawiać kompleksowe rozwiązanie wybranego problemu badawczego o znaczeniu praktycznym. Należy jasno sprecyzować cel pracy, przedstawić założenia badawcze oraz umiejętności pozyskiwania danych z odpowiednich źródeł i oceniania ich użyteczności. Praca powinna wykazać zdolność do przeprowadzenia badań, analizy problemu lub procesu z wykorzystaniem właściwej metodologii badawczej, twórczej interpretacji wyników oraz ich syntezy w celu rozwiązania postawionego problemu. Poprzez takie podejście, student demonstruje nie tylko zdolności analityczne, ale także umiejętność stosowania wiedzy teoretycznej w praktyce, co stanowi istotę kształcenia na poziomie magisterskim.
4. Zakres szczegółowy pracy magisterskiej jest definiowany przez promotora wspólnie z magistrantem. Student jest odpowiedzialny za poprawność merytoryczną pracy oraz za jej aspekty redakcyjne, edytorskie, językowe i stylistyczne. Ponadto, obowiązkiem studenta jest właściwe i uczciwe stosowanie cytowań, jak również przestrzeganie praw autorskich i zasad własności intelektualnej. Rola magistranta obejmuje nie tylko dokładne i rzetelne opracowanie tematu, ale także zabezpieczenie pracy przed zarzutami plagiatu poprzez odpowiednie oznaczanie użytych źródeł i materiałów. Poprzez przestrzeganie tych zasad, student wykazuje swój profesjonalizm oraz etykę naukową, które są niezbędne w akademickim środowisku.
5. Rozmiar pracy magisterskiej powinien odzwierciedlać kompleksowe i wyczerpujące opracowanie wybranego tematu. Standardowo, część zasadnicza pracy magisterskiej powinna obejmować około 60 stron tekstu. Ponadto, praca powinna opierać się na co najmniej 30 różnych pozycjach literatury przedmiotowej, w tym również na źródłach obcojęzycznych, co pozwala na szerokie kontekstualizowanie diskutowanego zagadnienia. Ze względu na praktyczny profil kształcenia, praca magisterska musi umożliwiać znajdowanie praktycznych rozwiązań, które będą użyteczne w zawodowej praktyce odpowiedniej dla danego kierunku. Jednocześnie, należy utrzymać wysokie standardy praktyki badawczej, które obejmują dokładność w opisie faktów, obiektywizm w ocenach, precyzyjne definiowanie pojęć na podstawie różnorodnych źródeł, stosowanie przypisów, a także odnośników do literatury przedmiotowej. Równie istotna jest

poprawność językowa oraz stylistyczna tekstu, co świadczy o rzetelności naukowej i profesjonalizmie pracy.

6. Struktura pracy powinna zawierać następujące elementy:
 - a) Tytuł pracy;
 - b) Spis treści z numeracją stron;
 - c) Wstęp, obejmujący krótkie wprowadzenie i uzasadnienie wyboru tematu pracy oraz wskazanie celu pracy, a także syntetyczny opis struktury pracy;
 - d) W rozdziałach teoretycznych magistrant powinien wykazać się wiedzą teoretyczną z zakresu analizowanego zagadnienia lub problemu badawczego oraz znajomością literatury przedmiotu;
 - e) Rozdziały empiryczne powinny zawierać opis przedmiotu i procesu badań, występujące problemy badawcze oraz stosowane metody, techniki i narzędzia badawcze, a także pogłębioną analizę wybranego problemu badawczego wyników badań przeprowadzonych przez dyplomanta, ew. propozycję rozwiązania problemu;
 - f) Podsumowanie i zakończenie, które powinno stanowić syntezę przedstawionego w pracy problemu badawczego i zawierać końcowe wnioski z wyników badań w powiązaniu z oceną realizacji celu badawczego;
 - g) Bibliografię obejmującą wykaz źródeł cytowanych w pracy;
 - h) Spisy tabel, rysunków, wykresów itp.
 - i) Załączniki (o ile występują w pracy).
8. Praca magisterska musi być wolna od cech plagiatu. Jest to fundamentalna zasada akademicka, której naruszenie może prowadzić do poważnych konsekwencji prawnych i etycznych. W pracy nie wolno używać czyjegoś tekstu bez odpowiedniego cytowania i wskazania źródła. Nadmierna długość cytatu lub zbyt częste opieranie się na jednym źródle nie jest dopuszczalne, gdyż praca powinna odzwierciedlać umiejętność syntetycznego myślenia studenta oraz jego zdolność do samodzielnej analizy różnorodnych materiałów.
9. Każda złożona do obrony praca podlega sprawdzeniu antyplagiatowemu przez promotora z wykorzystaniem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego. Prace dyplomowe nie spełniające kryteriów związanych z systemem JSA nie mogą być dopuszczone do egzaminu.
10. Promotor ma prawo nie przyjąć pracy z istotnymi błędami merytorycznymi, formalnymi, gramatycznymi i stylistycznymi. Prawo dyskwalifikacji takich prac przysługuje również recenzentowi i komisji egzaminu magisterskiego.
11. W przypadku negatywnej oceny pracy przez recenzenta o dopuszczeniu do egzaminu decyduje Przewodniczący Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia, który zasięga opinii drugiego recenzenta.
12. Praca musi posiadać adnotację promotora o jej przyjęciu, co oznacza, że potwierdza on, że spełnia wymogi stawiane pracom magisterskim i została przyjęta do obrony.
13. Student jest zobowiązany do przygotowania trzech egzemplarzy pracy. Egzemplarz pracy przeznaczony dla BOS-u powinien mieć formę tekstu drukowanego dwustronnie w formie kartek przewiązanych sznurkiem lub oprawionych w listwę wsuwaną.
14. Pracę dyplomową student składa w Biurze Obsługi Studenta (BOS) w wersji elektronicznej – po uzyskaniu pozytywnej opinii promotora o jej przyjęciu. Praca składana do BOS-u

musi zawierać oświadczenie autora, że została przygotowana samodzielnie oraz oświadczenie dotyczące zgody lub jej braku na udostępnianie pracy. Z pracą w formie drukowanej składana jest wersja elektroniczna w formie pliku WORD oraz pliku PDF, w celu umożliwienia sprawdzenia przez system antyplagiatowy, o którym mowa powyżej. Pliki muszą być tożsame z egzemplarzem drukowanym, opisane nazwiskiem i imieniem autora pracy. Płyta powinna być opisana: imieniem i nazwiskiem autora, numerem albumu oraz tytułem pracy.

15. Student zobowiązany jest przedłożyć ostateczną wersję pracy dyplomowej zaakceptowaną przez promotora nie później niż w ostatnim dniu zajęć semestru kończącego studia, najpóźniej na 14 dni przed wyznaczoną datą egzaminu dyplomowego.
16. Przedłożenie pracy jest warunkiem koniecznym do zaliczenia Seminarium dyplomowego lub innych zajęć prowadzących do złożenia pracy dyplomowej, o ile program studiów przewiduje jej przygotowanie.
17. W szczególnych przypadkach studentowi, który zaliczył wszystkie przedmioty objęte planem studiów, z wyjątkiem Seminarium dyplomowego lub innych zajęć prowadzących do złożenia pracy dyplomowej, Przewodniczący Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia może zezwolić na złożenie pracy dyplomowej nie później, niż w ciągu kolejnych dwóch semestrów. Student powtarza wówczas przedmiot na zasadach odpłatności ustalonych przez Rektora.
18. W sytuacji, o której mowa w pkt. 17, student zobowiązany jest przedłożyć ostateczną wersję pracy dyplomowej zaakceptowaną przez promotora, najpóźniej do końca sesji poprawkowej semestru zimowego w ostatnim roku akademickim w ramach toku studiów. Przedłożenie takiej pracy jest warunkiem koniecznym do zaliczenia Seminarium dyplomowego lub innych zajęć prowadzących do złożenia pracy dyplomowej.
19. Egzamin dyplomowy powinien się odbyć w terminie nie przekraczającym jednego miesiąca od dnia złożenia pracy dyplomowej. Z uzasadnionych przyczyn odpowiedni Przewodniczący Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia może przedłużyć ten termin o kolejny miesiąc.
20. Oceny i recenzje prac przygotowuje promotor i recenzent. Oceny i recenzje powinny być wnikliwe i nie ograniczać się do opisu pracy magisterskiej, ale zawierać uwagi krytyczne, ocenę przygotowania merytorycznego, warsztatowego i wartości pracy.

§ 6.

Wymogi edytorskie stawiane pracy magisterskiej

Szczegółowe kryteria edytorskie przedstawione zostały i opisane w odrębnym pliku pt. „*Zasady opracowania pracy dyplomowej UBiNS*” (załącznik nr 4)

1. Praca magisterska powinna mieć formę wydruku komputerowego na papierze formatu A4 i być napisana w edytorze tekstu czcionką Times New Roman, rozmiar 12 pkt., z zachowaniem interlinii 1,5.
2. Na stronie powinno znajdować się 30-36 wierszy, z których każdy powinien zawierać około 60 znaków pisarskich, łącznie ze spacjami.
3. Obowiązuje wyrównanie tekstu zasadniczego (wyrównanie tekstów obu marginesów).

4. W pracy magisterskiej stosuje się styl cytowań i tworzenia bibliografii zgodnie z ustaleniami z promotorem wg. systemu: przypisy dolne, APA.
5. W przypadku stosowania przypisów dolnych obowiązują następujące zasady: odstęp między wierszami przypisów wynosi 1,0, czcionka Times New Roman, rozmiar 10 pkt.
6. Marginesy powinny być na każdej stronie jednakowe: lewy 3 cm, prawy 2 cm, górny i dolny 2,5 cm.
7. Każdy akapit rozpoczyna się wcięciem 1,25.
8. Przy przytaczaniu Internetu jako źródła, w przypisie należy podać adres internetowy i datę publikacji lub pobrania.
9. Rozdział i inna część pracy jemu równa (np. wstęp, podsumowanie, bibliografia) powinna rozpoczynać się od nowej strony.
10. Tabele, zestawienia, schematy, wykresy, rysunki, itp. w całym opracowaniu powinny być numerowane i opisywane w sposób jednolity, uzgodniony z promotorem i zgodnie z „Zasadami opracowania pracy dyplomowej UBiNS”.

§ 7.

Egzamin licencjacki

1. Egzamin licencjacki ma formę ustną i jest odpowiednio protokołowany. Zakres tego egzaminu powinien korespondować z modułami specjalnościowymi, które są częścią programu studiów pierwszego stopnia. Wszystkie pytania i zagadnienia egzaminacyjne muszą bezpośrednio wynikać z obszarów przewidzianych przez specjalistyczne moduły kształcenia, zapewniając, że materiał, z którego student będzie egzaminowany, jest ściśle związany z jego wybraną ścieżką edukacyjną.
2. Egzamin składa się z 3 pytań – 1 teoretycznego z ogólnego toku studiów i dwóch pytań praktycznych w ramach danego modułu specjalnościowego.
3. Egzamin licencjacki odbywa się przed komisją powołaną przez kierunkowy zespół ds. jakości kształcenia, który powołuje także przewodniczącego komisji.
4. Egzamin licencjacki odbywa się w terminie zgodnym z harmonogramem studiów. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, na wniosek studenta można wyznaczyć termin egzaminu licencjackiego poza terminem, jednak nie później niż do dnia planowego ukończenia studiów.
5. Zakres egzaminu licencjackiego określają do akceptacji Rektora Dyrektorzy poszczególnych Instytutów działających w strukturze Uczelni. Ustalony zakres przedstawiany jest do wiadomości studentów przed rozpoczęciem ostatniego semestru studiów.
6. Ostateczną ocenę egzaminu ustala komisja egzaminacyjna, na podstawie ocen poszczególnych odpowiedzi. Przy ocenie wyników egzaminu stosuje się skalę ocen określoną w Regulaminu Studiów.

§ 8.

Dopuszczenie do egzaminu na studiach I i II stopnia

1. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest:
 - 1) uzyskanie zaliczeń i zdanie egzaminów ze wszystkich przedmiotów określonych w programie i harmonogramie studiów

- 2) zaliczenie praktyk;
 - 3) zdobycie odpowiedniej liczby punktów ECTS koniecznej dla ukończenia danego typu studiów, poziomu kształcenia;
 - 4) uzyskanie podpisów w karcie obiegowej studenta;
 - 5) otrzymanie pozytywnej oceny pracy magisterskiej wystawionej przez promotora i recenzenta w przypadku studiów II stopnia;
 - 6) spełnienie wymogów określonych w systemie antyplagiatowym (II stopień);
 - 7) student złożył oświadczenie o samodzielnym przygotowaniu pracy (załącznik nr 1);
 - 8) promotor złożył oświadczenie w sprawie dopuszczenia pracy dyplomowej (załącznik nr 2);
 - 9) student dostarczył deklarację potwierdzającą zgodność tekstu wydrukowanego z wersją elektroniczną pracy (załącznik nr 3);
 - 10) po otrzymaniu pozytywnej oceny i akceptacji raportu z systemu JSA przez Promotora, student przekazuje komplet dokumentów do BOS-u w celu ustalenia terminu egzaminu dyplomowego;
 - 11) potwierdzenie przez pracownika uczelni zgodności wersji pracy przesłanej do BOS-u z wersją wydrukowaną. Deklaracje wspomniane w punktach 7,8 i 9 powinny być dołączone do pliku z pracą w formie zeskanowanego, podpisanego dokumentu.
 - 12) wywiązanie się ze wszelkich innych zobowiązań wobec Uczelni, w tym finansowych.
2. W sytuacji, gdy recenzent wystawi negatywną ocenę pracy magisterskiej, Przewodniczący Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia decyduje o przekazaniu pracy do oceny innemu recenzentowi. Jeżeli ta druga ocena będzie pozytywna, praca zostaje dopuszczona do obrony. Natomiast, jeśli również drugi recenzent oceni pracę negatywnie, student musi dokonać niezbędnych poprawek w pracy, zgodnie z uwagami recenzenta, lub przygotować pracę od nowa.
 3. Student jest zobowiązany do złożenia pracy magisterskiej do końca ostatniego semestru studiów w następujących terminach:
 - 1) do 30 września – w odniesieniu do studiów kończących się w semestrze letnim;
 - 2) do 28 lutego – w odniesieniu do studiów kończących się w semestrze zimowym.
 4. Student zobowiązany jest złożyć pracę magisterską z adnotacją promotora pracy o jej przyjęciu nie później niż 14 dni przed planowanym egzaminem.
 5. Student, który nie złoży pracy magisterskiej w określonym terminie, może wystąpić do Rektora o przedłużenie terminu jej złożenia. Rektor może przedłużyć termin złożenia pracy nie dłużej niż o trzy miesiące. Podanie studenta w tej sprawie powinno być zaopiniowane przez promotora.
 6. W przypadku niezłożenia pracy magisterskiej lub egzaminu licencjackiego Rektor skreśla studenta z listy studentów.
 7. Decyzję o ponownym przyjęciu podejmuje Rektor, który może zwolnić studenta z egzaminów uzupełniających i ograniczyć jego obowiązki do przygotowania pracy magisterskiej, jeżeli przerwa w nauce nie trwała dłużej niż jeden rok. Rektor może

zezwolić na dokończenie wykonywanej pracy magisterskiej albo na ponowne jej wykonanie pod kierunkiem tego samego lub innego promotora.

§ 9.

Egzamin na studiach I i II stopnia – warunki i zasady

1. Student ma prawo przed egzaminem zapoznać się z ocenami uzyskanymi za pracę i ich uzasadnieniem.
2. Egzamin na studiach I stopnia i II stopnia odbywa się w formie ustnej w języku realizacji programu danego kierunku studiów.
3. Egzamin studiów II stopnia odbywa się przed komisją powołaną przez Dyrektora Właściwego Instytutu, w skład której wchodzi: przewodniczący, promotor i recenzent pracy magisterskiej. Członkowie komisji to nauczyciele akademicy posiadający co najmniej stopień naukowy doktora.
4. Egzamin licencjacki studiów I stopnia, odbywa się przed komisją, w skład, której wchodzi: przewodniczący oraz dwóch nauczycieli akademickich, którzy posiadają kompetencje i doświadczenie właściwe dla kierunku studiów, na którym odbywa się egzamin.
5. Dyrektor właściwego Instytutu może powołać w skład komisji dodatkowe osoby, jeśli jest to uzasadnione specyfiką programu studiów.
6. Recenzent i termin egzaminu wyznaczany jest przez Dyrektora właściwego Instytutu.
7. Egzamin ma charakter niejawnym. Na pisemny wniosek studenta lub promotora, Przewodniczący Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia zarządza otwarty egzamin dyplomowy.
8. Egzamin powinien odbyć się w przypadku studiów II stopnia w terminie nie przekraczającym trzy miesiące od daty złożenia pracy dyplomowej, zaś w przypadku studiów I stopnia nie przekraczającym trzy miesiące od daty ostatniego egzaminu semestru 6.
9. Zakres wymagań egzaminacyjnych egzaminu ustala Przewodniczący Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia w porozumieniu z Dyrektorami jednostek naukowych oraz nauczycielami akademickimi prowadzącymi zajęcia z zakresu treści kierunkowych. Zagadnienia do pytań podawane są do wiadomości studentów najpóźniej na początku ostatniego semestru seminaryjnego.
10. Przebieg egzaminu:
 - 1) magistrant w przypadku studiów II stopnia przedstawia krótką charakterystykę pracy dyplomowej - magisterskiej ukazując temat, cel pracy i kluczowe osiągnięcia lub wnioski uzyskane w pracy. Następnie magistrant w przypadku studiów II stopnia udziela odpowiedzi na trzy pytania członków komisji egzaminacyjnej: dwa są losowane z zestawu pytań dotyczących treści kierunkowych programu kształcenia, trzecie jest związane z tematyką pracy;
 - 2) dyplomant w przypadku studiów I stopnia, udziela odpowiedzi na trzy pytania, które są losowane z zestawu pytań dotyczących treści kierunkowych programu studiów – 1 teoretyczne z ogólnego toku studiów i dwa praktyczne z modułu specjalnościowego;
 - 3) treść pytań zostaje zapisana w protokole egzaminacyjnym; członkowie Komisji mają prawo do zadawania dodatkowych pytań związanych z tematyką pracy

- magisterskiej – treść dodatkowych pytań nie jest rejestrowana w protokole egzaminacyjnym;
- 4) Komisja Egzaminacyjna, pod nieobecność dyplomanta dokonuje ustalenia oceny egzaminu dyplomowego, przy ustaleniu, że 3 pytania członków komisji zadane podczas egzaminu są protokołowane i oceniane oddzielnie, a także ostatecznego wyniku ukończenia studiów;
 - 5) Komisja pod nieobecność dyplomanta dokonuje stosownych wpisów do protokołu egzaminu dyplomowego i składu podpisów;
 - 6) na zakończenie egzaminu dyplomowego przewodniczący Komisji informuje dyplomanta o ocenie egzaminu i w przypadku uzyskania oceny pozytywnej o ocenie ukończenia studiów i fakcie uzyskania odpowiedniego tytułu licencjata lub magistra.
11. Ocena z egzaminu dyplomowego określana jest na podstawie średniej arytmetycznej ocen uzyskanych za każde pytanie, przy czym warunkiem uzyskania pozytywnej oceny jest pozytywna ocena uzyskana z każdego pytania.
 12. Przy ocenie wyników egzaminu dyplomowego obowiązuje skala ocen określona w Regulaminie studiów obowiązującym w Uczelni. Ocena ta jest liczona jako średnia z ocen poszczególnych odpowiedzi.
 13. Ukończenie studiów następuje w dniu złożenia egzaminu dyplomowego z wynikiem co najmniej dostatecznym.
 14. Ostateczny wynik studiów wpisywany na dyplomie ukończenia studiów wyższych, w przypadku studiów II stopnia ustalany jest jako suma następujących składowych:
 - a) 60% średniej arytmetycznej ocen z toku studiów;
 - b) 10% oceny z pracy magisterskiej wystawionej przez promotora;
 - c) 10% oceny z pracy magisterskiej wystawionej przez recenzenta;
 - d) 20% oceny z egzaminu dyplomowego.
 15. Na dyplomie ukończenia studiów I stopnia, wpisuje się ostateczny wynik studiów określony według sumy następujących składników:
 - a) 70% średniej arytmetycznej ocen z toku studiów;
 - b) 30% oceny z egzaminu licencjackiego.
 16. Wynik wyrównuje się do pełnej oceny, zgodnie z następującą zasadą:
 - a) do 3,50 – dostateczny;
 - b) od 3,51 do 3,75 – dostateczny plus;
 - c) od 3,76 do 4,25 – dobry;
 - d) od 4,26 do 4,60 – dobry plus;
 - e) od 4,61 do 5,00 – bardzo dobry.
 17. Warunkiem uzyskania na dyplomie oceny „dostateczny plus” jest uzyskanie przez studenta z toku studiów średniej ocen nie niższej niż 3,25.
 18. Warunkiem uzyskania na dyplomie oceny „dobry” lub wyższej jest uzyskanie przez studenta z toku studiów średniej ocen nie niższej niż 3,5.
 19. Na wniosek komisji egzaminacyjnej rektor może przyznać wyróżnienie studentowi, który osiągnął średnią ocen z toku studiów powyżej 4,65 oraz uzyskał z pracy dyplomowej ocenę bardzo dobrą, w przypadku studiów I stopnia których program nie przewiduje pracy

dyplomowej, z egzaminu licencjackiego oceny bardzo dobre. Rektor bierze także pod uwagę terminowość realizacji toku studiów przez studenta.

20. Protokoły z egzaminu dyplomowego wraz ze stosowną dokumentacją powinny być złożone do BOS-u w ciągu 3 dni od przeprowadzenia egzaminu.
21. W uzasadnionych przypadkach, w tym usprawiedliwionej nieobecności studenta na egzaminie, Dyrektor właściwego Instytutu może wyznaczyć inny termin egzaminu.
22. W przypadku uzyskania przez studenta z egzaminu dyplomowego oceny niedostatecznej w pierwszym terminie, Przewodniczący Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia wyznacza termin poprawkowy egzaminu dyplomowego jako ostateczny.
23. Egzamin w kolejnym terminie odbywa się nie wcześniej niż po upływie miesiąca i nie później niż w ciągu trzech miesięcy od daty pierwszego egzaminu.
24. Nieusprawiedliwiona nieobecność lub nieprzystąpienie studenta do egzaminu dyplomowego w wyznaczonym terminie powoduje wpisanie oceny niedostatecznej z tego egzaminu.
25. W przypadku niezgłoszenia się na egzamin dyplomowy lub uzyskania z powtórnego egzaminu oceny niedostatecznej, Rektor wydaje decyzję o zezwoleniu na powtarzanie ostatniego roku studiów lub skreśleniu z listy studentów. Decyzja o przygotowaniu nowej pracy dyplomowej lub modyfikacji już napisanej należy do promotora.

Załączniki:

1. oświadczenie Studenta o samodzielnym przygotowaniu pracy;
2. oświadczenie Promotora w sprawie dopuszczenia pracy dyplomowej;
3. deklaracja Studenta potwierdzająca zgodność tekstu wydrukowanego z wersją elektroniczną pracy;
4. zasady opracowania pracy dyplomowej w Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia”

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że moja praca pt.....
powstała pod nadzorem merytorycznym promotora pracy

- a) została przygotowana przeze mnie samodzielnie,
- b) nie narusza praw autorskich w rozumieniu ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tj. Dz. U. z 2022 poz. 2509) oraz dóbr osobistych chronionych prawem,
- c) nie zawiera danych i informacji, które uzyskałem w sposób niedozwolony,
- d) nie była podstawą nadania dyplomu uczelni wyższej lub tytułu zawodowego, bądź stopnia naukowego - ani mnie, ani innej osobie.
- e) oświadczam, że treść pracy przedstawionej przeze mnie do obrony, zawarta na przekazanym nośniku elektronicznym, jest identyczna z jej wersją drukowaną.

Ponadto przyjmuję do wiadomości, że:

- a) moja praca dyplomowa na podstawie obowiązujących przepisów zostanie zweryfikowana pod kątem plagiatu w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym,
- b) po uzyskaniu pozytywnego wyniku egzaminu dyplomowego zostanie ona dodana do Ogólnopolskiego Repozytorium Pisemnych Prac Dyplomowych w Zintegrowanym Systemie Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on prowadzonym przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego,

.....
(data i czytelny podpis autora pracy)

OŚWIADCZENIE PROMOTORA

Oświadczam, że niniejsza praca dyplomowa została przygotowana pod moim kierunkiem. Znam wynik raportu z badania antyplagiatowego (w tym pod kątem wykorzystania sztucznej inteligencji – AI) przeprowadzonego w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym i stwierdzam, że praca spełnia warunki do przedstawienia jej w postępowaniu o nadanie tytułu zawodowego.

OŚWIADCZENIE

o zgodności wersji elektronicznej pracy dyplomowej z przedstawionym wydrukiem komputerowym

.....
(imię i nazwisko studenta)

.....
(adres do korespondencji)

.....
(nr albumu)

.....
(jednostka organizacyjna prowadząca studia)

.....
(kierunek studiów)

.....
(poziom kształcenia)

.....
(forma studiów)

Świadomy/a odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, oświadczam, że: przedkładana na nośniku elektronicznym praca magisterska, zatytułowana:

.....
zawiera te same treści co oceniany przez promotora oraz recenzenta i składany w dziekanacie wydruk komputerowy.

Oświadczam, że jest mi znany przepis art. 233 § 1 ustawy z 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. 2024 poz. 17 ze zm.) określający odpowiedzialność za składanie fałszywych zeznań.

.....
(podpis studenta)

**UCZELNIA BIZNESU
I NAUK STOSOWANYCH
VARSOVIA**

**ZASADY OPRACOWANIA PRACY DYPLOMOWEJ
W UCZELNI BIZNESU I NAUK STOSOWANYCH „VARSOVIA”**

1. Informacje ogólne

Zasady przygotowania prac dyplomowych oraz procesu dyplomowania mają na celu ujednoczenie i doprecyzowanie reguł, procedur pisania prac pod względem organizacyjno – formalnym i merytorycznym oraz uściślenie zasad procesu dyplomowania. Kwestie nieuregulowane niniejszymi Zasadami dyplomant ustala z promotorem pracy.

W celu przygotowania studenta do opracowania pracy dyplomowej organizuje się seminaria magisterskie prowadzone przez promotorów tych prac. Praca magisterska jest integralną częścią programu studiów w Uczelni Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia”, a jej celem jest stwierdzenie czy student opanował wiedzę właściwą dla kierunku studiów i specyfiki związanej z daną specjalnością, a także stwierdzenie zdolności do formułowania problemów, stosowania metod badawczych czy interpretacji osiągniętych wyników. Ponadto świadczy o umiejętności pisania i redagowania prac o pewnych cechach naukowych, czyli stosowania poprawnego języka, dbania o właściwy układ, logikę i przejrzystość wywodu, umiejętności wykorzystania źródeł wiedzy i kreatywnego wykorzystania wiedzy zdobytej w trakcie studiów oraz przygotowania pracy. Praca magisterska powinna być kompletna pod względem treści, świadczyć o znajomości literatury przedmiotu, a także o umiejętności stosowania właściwego oraz uporządkowanego wywodu. W pracy magisterskiej student powinien wykazać się umiejętnością wnioskowania, związaną z łączeniem elementów teoretycznych i praktycznych oraz umiejętnością krytycznej analizy i autorskiego ujmowania opisywanej problematyki, samodzielnego wyszukiwania literatury naukowej i posługiwania się nią, a także umiejętności korzystania z materiałów źródłowych. Praca magisterska powinna cechować się samodzielnością, pomysłowością i przedstawiać wyniki własnych przemyśleń autora a nie być tylko kompilacją zebranych materiałów źródłowych. Praca magisterska winna również świadczyć, iż jej autor reprezentuje poziom wiedzy właściwy dla zdobywanego tytułu. Problematyka pracy magisterskiej powinna pozostawać w ścisłym związku z kierunkiem studiów i zainteresowaniami studenta. Temat pracy magisterskiej ustala promotor wspólnie ze studentem.

2. Układ pracy dyplomowej:

- 1) oświadczenie promotora pracy
- 2) oświadczenie autora pracy
- 3) strona tytułowa
- 4) Streszczenie w j. polskim i j. angielskim
- 5) Słowa kluczowe w j. polskim i j. angielskim
- 6) spis treści;
- 7) wstęp (1-2 strony) - Podkreślenie doniosłości tematu, (b) wskazanie głównego problemu badawczego oraz (c) zapowiedź tego, co znajduje się w poszczególnych rozdziałach (wstęp po napisaniu całości pracy będzie wygodniej sformułować);
- 8) 4 rozdziały
(1-2 rozdziały - Wprowadzenie teoretyczne/Teoretyczne podstawy badań - dwa rozdziały teoretyczne zawierające przegląd literatury i badań; 3 rozdział - Strategia badań własnych/Metodologia badań własnych i 4 rozdział - Analiza i interpretacja wyników badań własnych/Wyniki badań własnych)
- 9) Podsumowanie/wnioski końcowe (podsumowanie na ok. 0,5-1 str., najważniejsze wnioski z badań bez powołania się na statystyki; w kolejności logicznej wyszczególniamy najważniejsze wykryte prawidłowości pomijając marginalne, o których mowa w „Wynikach”)
- 10) wykaz tabel - wg wzoru;
- 11) wykaz wykresów - wg wzoru;
- 12) wykaz rysunków - wg wzoru;
- 13) literatura wykorzystana (alfabetyczny spis wykorzystywanej w pracy literatury - zgodnie z załączonymi zasadami);
- 14) tytuł i streszczenie pracy (maksymalnie 1000 znaków) oraz słowa kluczowe (maksymalnie 10 w języku polskim i angielskim)

3. Szczegółowy rozkład pracy

Nazwy poszczególnych rozdziałów i podrozdziałów do ostatecznego ustalenia z promotorem pracy podczas seminarium

Rozdział 1. Wprowadzenie teoretyczne/Teoretyczne podstawy badań

(wskazane dwa rozdziały teoretyczne w zależności od tematu pracy). (Przegląd literatury, badań)

np.

- 1.1.[Zmienna X]
- 1.2.[Zmienna Y]
- 1.3.[Zmienna X a Y]

Rozdział 2. Wprowadzenie teoretyczne/Teoretyczne podstawy badań

(wskazane dwa rozdziały teoretyczne w zależności od tematu pracy). (Przegląd literatury, badań)

np.

2.1.[Zmienna X]

2.2.[Zmienna Y]

2.3.[Zmienna X a Y]

Rozdział 3. Strategia badań własnych/ Metodologia badań własnych

3.1. Cel/e badań własnych

3.2. Pytania badawcze, hipotezy badawcze

3.3. Charakterystyka zastosowanych metod

3.4.

3.5.

3.6.

3.7. Procedura przeprowadzania badań

3.8. Charakterystyka grupy badanej

Rozdział 4. Analiza i interpretacja wyników badań własnych/Wyniki badań własnych

4.1. Opis wyników badań (*opis statystyk*) – nazwy poszczególnych podrozdziałów do ustalenia z promotorem

np.

4.1.2 [problem/hipoteza P1/H1]

4.1.3 [problem/hipoteza P1/H1]

4.1.4 ...

4.2. Teoretyczne i praktyczne implikacje badań / Dyskusja wyników / Próba syntezy i interpretacji uzyskanych wyników

4.2.1. Podsumowanie wyników badań

4.2.2. Wyniki badań własnych a dotychczasowe badania (*odniesienie do literatury z Rozdziału I i II*)

4.2.3. Ograniczenia badań własnych. Perspektywy przyszłych badań. Praktyczne implikacje badań

Podsumowanie

Spis literatury

Aneks (jeśli występuje)

4. Wymogi edytorskie

Praca powinna być napisana na białym papierze formatu A-4 i spełniać następujące wymagania:

- 1) *tekst podstawowy:*
 - a) czcionka: Times New Roman,
 - b) wielkość czcionki: 12 pkt.,
 - c) interlinia: 1,5 wiersza,
 - d) tekst wyjustowany,
 - e) akapity: 1,25 cm,
 - f) marginesy (przy drukowaniu jednostronnym): lewy - 3,5 cm, prawy - 2,5 cm, górny i dolny - 2,5 cm,
 - g) numeracja stron: na dole strony, na środku (strony z oświadczeniami autora pracy i promotora oraz strony tytułowej nie numeruje się),
 - h) każdy rozdział pracy powinien rozpoczynać się od nowej strony; tytuły rozdziałów pisze się pogrubionymi literami (czcionka 16 pkt.); tytuły podrozdziałów pisze się pogrubionymi literami (czcionka 14 pkt.).
- 2) *przypisy dolne:*
 - na dole strony do której się odnoszą,
 - czcionka 10 pkt. Times New Roman,
 - interlinia pojedyncza;
- 3) *Zgodnie ze standardem APA:*
 - w tekście do cytowania którego się odnoszą,
 - czcionka zgodnie z tekstem pisany (Times New Roman 12 pkt.),
 - interlinia pojedyncza;

Wzór tabeli

Podpisy tabel: czcionka Times New Roman 11 p. normalna, bez wcięcia, wyrównane do środka, tytuł i numer umieszczony nad tabelą, a źródło pod tabelą.

Przykład:

Tabela 1. Progi kwotowe zasiłku rodzinnego według modeli polityki rodzinnej (Times New Roman 11)

Lata	2013	2014	2015
Gminy (2479): Budżety ogółem	79,4	85,1	85,9
Pomoc społeczna	13,0 (16,4%)	13,5 (15,9%)	13,7 (15,9%)
Powiaty (380): Budżety ogółem	22,9	23,8	23,4
Pomoc społeczna	3,4 (14,8%)	3,5 (14,7%)	3,7 (15,8%)
Miastana prawach powiatów (66) budżety ogółem	65,0	69,7	69,8
Pomoc społeczna	7,0 (11,3%)	7,2 (10,3%)	7,4 (10,6%)
Województwa (16)	16,5	18,3	17,2

Budżety ogółem			
Pomoc społeczna*	0,2	0,2	0,2
Ogółem pomoc społeczna	23,6	24,3	24,8

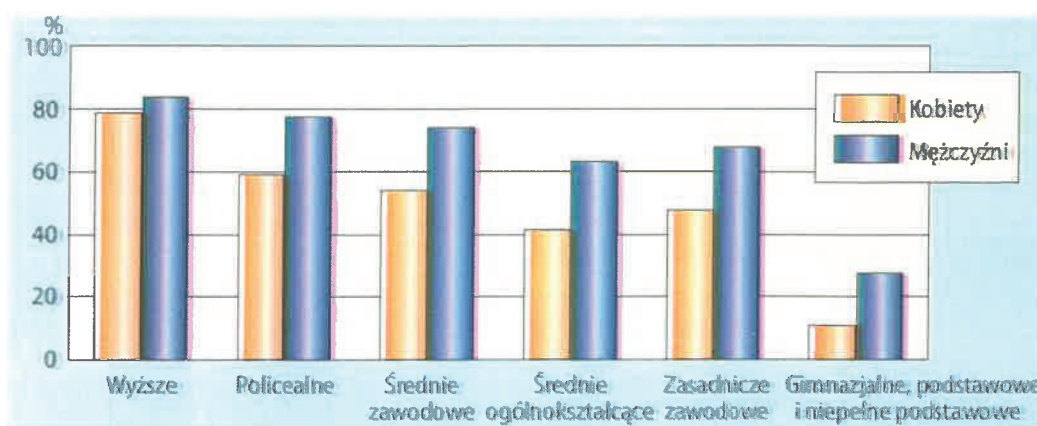
Źródło: Pomoc społeczna i opieka nad dzieckiem i rodziną w 2015 r. GUS 2016, tabl.101, s.228.

Wzór wykresu

Podpisy wykresów: czcionka Times New Roman 11 p. normalna, bez wcięcia, wyrównane do środka, tytuł i numer umieszczony nad wykresem, a źródło pod wykresem.

Przykład:

Wykres 1. Współczynnik aktywności zawodowej ludności według płci

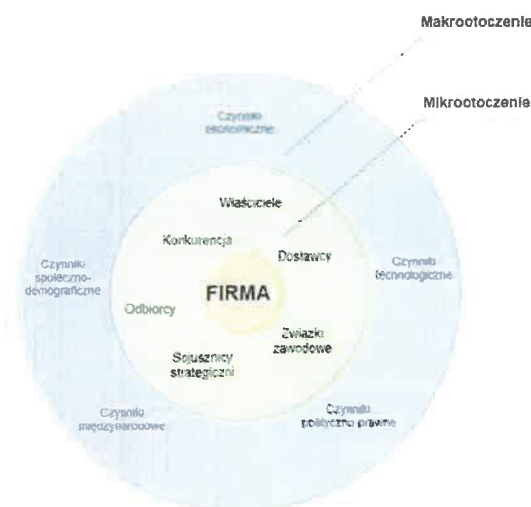
Źródło: Kobiety i mężczyźni na rynku pracy, Warszawa 2020,

https://stat.gov.pl/dokumenty/gfx/.../pl/.../5821/1/6/.../kobiety_i_mezczyznii_2016.pdf [dostęp: 20.05.2020] s. 4.

Wzór rysunku

Podpisy nad rysunkami: czcionka Times New Roman 11 p. normalna, bez wcięcia, wyśrodkowane.

Rysunek 1. Obszary analizy strategicznej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie G Gierszewska, M, Romanowska. Analiza strategiczna przedsiębiorstwa, PWE, Warszawa 2004, s. 40-48

5. Wzór przypisów dolnych i APA do pozycji cytowanych i wykorzystanych w pracy

Przypisy dolne

- a) książki – Przypis bibliograficzny wydawnictw zwartych powinien zawierać kolejno: inicjały imion (kropka) i nazwisko (przecinek), tytuł zapisany kursywą (przecinek), nazwę wydawnictwa (przecinek), miejsce i rok wydania (przecinek), numer strony (kropka): Inicjał imienia. Nazwisko, *Tytuł*, Wydawca, Miejsce i rok wydania, strona.

Np. J. Penc, *Kreowanie sukcesu firmy*, Difin, Warszawa 2011, s. 28

- b) opracowania w publikacjach zwartych – Przypis bibliograficzny artykułu, rozdziału zamieszczonego w dziełach zbiorowych powinien zawierać kolejno: inicjały imion (kropka) i nazwisko (przecinek) autora artykułu, tytuł artykułu napisany kursywą (przecinek), [w:] inicjały imion (kropka) i nazwisko (red.) (przecinek), tytuł dzieła napisany kursywą, nazwę wydawnictwa (przecinek), miejsce i rok wydania (przecinek), nr strony (kropka): Inicjał imienia. Nazwisko, *Tytuł opracowania*, [w:] *Tytuł książki*, Inicjał imienia. Nazwisko (red.), Wydawca, Miejsce i rok wydania, strona.

Np. P. Ochwadowski, M. Sęk, *Możliwości wykorzystania muzykoterapii w profilaktyce i resocjalizacji*, [w:] M. Konopczyński (red.), *Kultura i resocjalizacja*, Difin, Warszawa 2006, s. 196.

- c) artykuły w czasopismach - Przypisy bibliograficzne artykułów zawartych w czasopismach powinny zawierać: inicjały imienia (kropka) i nazwisko autora artykułu (przecinek), tytuł artykułu napisany kursywą (przecinek), tytuł czasopisma w cudzysłowie i rok wydania (przecinek), numer czasopisma (przecinek), strona (kropka): Inicjał imienia. Nazwisko, „*Tytuł Czasopisma*”, rok, numer, strona.

Np. D. Kowalski, *Kreowanie sukcesu firmy*, „*Ekonomika i Organizacja Przedsiębiorstwa*” 2002, nr 7, s. 13.

- d) W przypadku cytowania tego samego dzieła w dwóch (lub więcej) kolejnych przypisach, należy podać pełny przypis za pierwszym razem. W następnym przypisie należy podać: *Tamże* (przecinek), numer strony (kropka).

Np. *Tamże*, s. 196

- e) W przypadku cytowania tego samego dzieła wielokrotnie, należy podać pełny przypis za pierwszym razem. Przy kolejnych cytowaniach należy podać: inicjały imion

(kropka) i nazwisko (przecinek), część tytułu pisany kursywą (wielokropek)... (przecinek), dz. cyt., (przecinek), strona (kropka).

Np. J. Penc, *Kreowanie sukcesu ...*, dz. cyt., s. 28. P. Ochwadowski, M. Sęk, *Możliwości wykorzystania muzykoterapii...*, art. cyt., s. 196

- f) Przypis dotyczący aktu prawnego należy zamieszczać według wzoru:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 marca 2013 r. w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli (Dz.U. 2013, nr 97, poz. 393), art. 3.

- g) Publikacje elektroniczne - Przypis ze strony internetowej powinien zawierać kolejno: inicjały imion (kropka) i nazwisko autora artykułu (przecinek), tytuł artykułu pisany kursywą (przecinek), nr strony (w przypadku dokumentów pdf – jeśli podano), data dostępu (kropka).

Np. H. Kowalska, *Inspiracje dla uczniów i nauczycieli* http://www.rjp.pan.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=1357&Itemid=50 [Dostęp 3.11.2012]
E. Kulczycki, *Ocena czasopism a parametryzacja humanistyki*, 4.09.2014, [w:] *Warsztat Badacza* [online]. <<http://ekulczycki.pl/warsztat-badacza/ocena-czasopism-a-parametryzacja-humanistyki/>> <http://www.eadi.org/pubs/pdf/bukowski.pdf?&username=&password=9999&groups=AL> [Dostęp 10.09.2014]

Przypisy APA

Zasady przywoływania publikacji w tekście

- a) gdy jeden autor – bez względu na to, ile razy jest przywoływana praca, należy podać nazwisko autora i rok publikacji pracy; w przypadku więcej niż jednej pracy danego autora, opublikowanej w tym samym roku, należy dodać kolejne litery alfabetu przy dacie (2015a, 2015b);

Np. Jak stwierdza doktor Łabuz (2014, s. 23)...

- b) gdy dwóch autorów – bez względu na to, ile razy przywoływana jest praca, zawsze należy podać nazwiska obu autorów i rok publikacji pracy; w przypadku więcej niż jednej pracy tych autorów, opublikowanej w tym samym roku, należy dodać kolejne litery alfabetu; nazwiska autorów zawsze należy łączyć spójnikiem „i”.

Np. Jak sugerują Łabuz (1978, s. 98)...

Badania wskazują, że... (Łabuza 1999, s. 78–98).

- c) gdy 3 autorów i więcej – przywołanie po raz pierwszy: należy wymienić nazwiska wszystkich autorów, rozdzielając je przecinkami i stawiając spójnik i pomiędzy ostatnimi nazwiskami; przy kolejnych wskazaniach tej samej pracy można zastosować określenie i współpracownicy (w przypadku umieszczenia przywołania nazwisk w strukturze zdania) lub i in. (w przypadku, gdy nazwiska autorów nie stanowią części struktury zdania).

Np. Jak sugerują Kowalski i Łabuz (2019, s. 78)...

Badania (Kowalski, Nowak i Łabuz, 2003, s. 98) wskazują, że...

- d) przywoływanie jednocześnie kilku prac – należy wymienić je alfabetycznie, według nazwiska pierwszego autora; przywołania kolejnych prac muszą być oddzielone średnikiem i umieszczone w nawiasie; lata wydania prac tego samego autora/autorów muszą być oddzielone przecinkiem.

Np. (Kowalski, 2005, s. 67; Rupniewski i Zadowczyk, 2008, s. 78–98). (Kowalczyk, 1995, 1999, 2007a, 2007b; Krząstek i Muranowski, 2008).

- e) Przywoływanie pracy za innym autorem stosujemy w tekście, natomiast w bibliografii umieszczamy jedynie pracę czytaną. Jak wykazał Kozłowski

Np. (1991; za: Błędowski, 2008, s. 34)... Badania sugerują, że... (Błędowski, 1991; za: Kazanowski, 2008, s. 78).

- i) Publikacje prasowe – podajemy, autora lub tytuł artykułu, rok wydania.

Np. (W Gdańsku, 1997)

Zasady bibliografii w stylu APA

6. Wzór Spisu Literatury

Według Przypisów Dolnych

Publikacje książkowe:

1. Olejniczak A., Radwański Z. (red), Prawo cywilne - część ogólna. System Prawa Prywatnego. Tom 2, Wydawnictwo CH Beck, Warszawa 2019;
2. Kowalski J. Prawo Rodzinne i Opiekuńcze, Wydawnictwo ABC, Warszawa 2019.
3.

Publikacje periodyczne:

1. Aassve A., Billari, F. C., & Pessin, L., *Trust and Fertility Dynamics*, Social

- Forces 2016, 95(2), s. 663–692.
2. Balbo N., Billari, F., & Mills, *Fertility in Advanced Societies, A Review of Research*. European Journal of Population 2016, 29 (1), s. 1–38.
 3. Berelson B., *Population policy, Personal notes*, Population Studies 2011, 25 (2), s. 173–182.
 4. Cigno A., (1993). *Intergenerational Transfers without Altruism: Family, Market and State*, European Journal of Political Economy, 9(4), 505–518.
 5. ...

Publikacje elektroniczne:

Wpisujemy, numerując automatycznie, publikacje elektroniczne w kolejności alfabetycznej autora/redaktora, np.

1. Kulczycki E., *Ocena czasopism a parametryzacja humanistyki* [HTML], 4.09.2014 [w:] *Warsztat Badacza* [online]. Dostęp 10.09.2014. Dostępny w internecie: <http://ekulczycki.pl/warsztat_badacza/ocena-czasopism-a-parametryzacja-humanistyki>.

Akty prawne:

1. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. (Dz. U. z 2020 r. poz. 111 oraz z 2021 r. poz. 1162, 1981, 2105 i 2270)
2. Uchwała...
3. Rozporządzenie...
4. Zarządzenie...
5. ...

Według APA

Bibliografia w pracy powinna być przygotowana zgodnie z następującymi zasadami:

1. Selektywność:

- Zestawienie bibliograficzne powinno obejmować wyłącznie te prace, które zostały bezpośrednio przywołane lub zacytowane w tekście. Nie należy włączać do bibliografii dzieł, które są wymienione wyłącznie przez innych autorów w cytowanych pracach.

2. Formatowanie wpisów:

- Każda praca powinna być przedstawiona w osobnym akapicie, co zapewnia przejrzystość i czytelność bibliografii.
- Nie stosuje się numerowania ani wypunktowania dla poszczególnych prac.

3. Kolejność alfabetyczna:

- Prace należy uporządkować alfabetycznie według nazwiska pierwszego autora.
- W przypadku, gdy w bibliografii znajduje się więcej niż jedna praca tego samego autora, prace tego autora należy uszeregować alfabetycznie według tytułu publikacji.

Przykłady zapisu bibliografii:

a) Publikacje książkowe:

- Smith, John Michael. (2020). *The Fundamentals of Economics*. New York: Harper & Brothers.
- Brown, Robert, & Davis, Henry Thomas. (2019). *Modern Microeconomics*. 2nd ed. London: Routledge.

b) Książki pod redakcją:

- Green, Michael Thomas (red.). (2018). *Current Trends in International Economics*. New York: Springer.

c) Artykuły:

- Johnson, Laura, & Turner, Peter. (2018). "Market Structures and Economic Performance," *Journal of Economic Perspectives*, vol. 32, no. 1, ss. 23-44.
- Edwards, Richard. (2020). "Environmental Policies and Sustainable Development," *International Journal of Environmental Research and Public Health*, vol. 17, no. 9, ss. 3165-3178.

d) Rozdziały w książkach:

- Taylor, Samuel. (2021). "Behavioral Economics and Its Applications," in Peter Lewis & Jessica Robinson (eds.), *Studies in Economics*. Oxford: Oxford University Press, ss. 145-168.

e) Tekst ze strony internetowej:

- Centers for Disease Control and Prevention (CDC). (2020). "Heart Disease Facts." <https://www.cdc.gov/heartdisease/facts.htm>. (dostęp: 01.04.2016).

f) Publikacje prasowe – W Płocku. (1997). *Gazeta Płocka*, 16

Załącznik: wzór strony tytułowej pracy dyplomowej.

UCZELNIA BIZNESU
I NAUK STOSOWANYCH
VARSOVIA

(Imię Nazwisko)

Numer albumu:

(TYTUŁ PRACY DYPLOMOWEJ)

Praca magisterska
napisana pod kierunkiem
(stopnie/tytułowy naukowe
oraz imię i nazwisko promotora)

*[Podpis promotora i adnotacja: "Akceptuję
niniejszą pracę dyplomową do celów obrony"]*

Kierunek:
Specjalność:

Warszawa lub miasto filii 2024